

Отже, аналіз підходів щодо оцінки фінансового стану банку, дає можливість зробити висновок, що сьогодні не існує єдиної системи показників, яка б в загальному вигляді характеризувала фінансовий стан банку. Банки використовують самостійно розроблені методики, що увібрали в себе різні показники, які суттєво різняться. Розгляд існуючих сучасних методик оцінки фінансового стану свідчить про те, що не існує єдиної універсальної методики аналізу. Тому, враховуючи постійний динамізм та чутливість банківської системи до глобального фінансового ринку, слід вдосконалювати та розвивати існуючі методики оцінки фінансового стану банку.

Список використаних джерел:

1. Батковський В. А. Рейтингова оцінка діяльності банків / В. А. Батковський // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 145–150.
2. Кучеренко Т. В. Удосконалення фінансового стану комерційного банку / Т. В. Кучеренко // Перспективні питання світової науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
3. http://www.rusnauka.com/32_PVMN_2011/Economics/1_98140.doc.htm
4. Рисін М. В. Рейтингова оцінка діяльності банків як інструмент аналізу фінансового стану / М. В. Рисін // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. - 2014. - № 2. - С. 159–164. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2014_2_34
5. Фалюта А. Аналіз індексних методик оцінювання фінансового стану банків / А. Фалюта // Економічний аналіз. - 2012. - Т. 10(3). - С. 103-106. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10\(3\)_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2012_10(3)_24)

Інна Доценко, к.е.н., доцент

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький, Україна

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Підтримання банком фінансової стійкості дозволяє йому зберегти конкурентні позиції на кредитному ринку. Однак з тим це дуже складне завдання, тому що на фінансову стійкість комерційного банку впливають як макро- та мікроекономічні фактори, так і фактори неекономічного характеру, а саме: соціально-політична ситуація, загальноекономічний стан, стан фінансового ринку та внутрішня стійкість кредитної установи. Оцінка фінансової стійкості банку впливає на всі аспекти діяльності банку та результати банківської діяльності, але, базуючись на загальновідомих методах та інструментах, має власну методологію, що обумовлена специфікою змісту даної характеристики банку [1].

З проведеного дослідження, ми дійшли висновку, що єдиної системи показників, яка б в узагальнюючому вигляді характеризувала фінансову стійкість банку на сьогодні також не існує, тому аналітики використовують різні методики, в тому числі, і самостійно розроблені, що включають в себе різні показники, які часто суттєво відрізняються. Слід зазначити, що в процесі дослідження доцільно розподіляти фінансові коефіцієнти на групи, що характеризують окремі фактори фінансової стійкості банку.

Таким чином, ми виходимо з того, що методика оцінки фінансової стійкості поєднує 4 групи показників (табл. 1):

- капітальної стійкості;
- якості активів та пасивів банку;
- ліквідності;
- ефективності управління.

Таблиця 1

Алгоритм розрахунку та економічний зміст показників фінансової стійкості банку

Група	Назва показника	Економічний зміст
Показники капітальної стійкості	Коефіцієнт надійності	Співвідношення власного капіталу до залучених коштів – означає рівень залежності банку від залучених коштів
	Коефіцієнт участі капіталу у формуванні активів	Співвідношення власного капіталу і активів – розкриває достатність сформованого капіталу в активізації та покритті різних ризиків
	Коефіцієнт концентрації власного капіталу	Співвідношення капіталу-брутто, тобто балансового капіталу, до пасивів банку – визначає рівень капіталу в структурі загальних пасивів
	Коефіцієнт захищеності власного капіталу	Співвідношення капіталізованих активів/основних фондів і власного капіталу – показує, яку частину капіталу розміщено в нерухомість (майно)
Показники оцінки економічного потенціалу і ділової активності банку	Коефіцієнт активності залучення ресурсів	Частка залучених коштів у загальних пасивах
	Рівень депозитів у зобов'язаннях	Характеризує зростання стабільності ресурсної бази
	Рівень використання залучених коштів в доходні активи	Співвідношення доходних активів і залучених коштів
	Коефіцієнт доходних активів	Частка активів, що приносять дохід у загальних активах
	Коефіцієнт кредитної активності	Показує частку активів, що розміщена в кредити
	Коефіцієнт інвестиційної активності	Питома вага інвестиційних вкладень в загальних активах
	Коефіцієнт робочих активів	Частка робочих активів в активах, що служить для погашення зобов'язань і отримання доходів
Показники, що характеризують ліквідність та платоспроможність банку	Коефіцієнт миттєвої ліквідності	Можливість банку погашати живими грошима з коррахунків і каси поточні зобов'язання
	Коефіцієнт загальної ліквідності	Максимальна можливість банку в погашенні зобов'язань всіма активами
	Коефіцієнт співвідношення високоліквідних і робочих активів	Частка високоліквідних активів в робочих активах
	Коефіцієнт структурного співвідношення вкладів	Стабільність депозитної бази та зменшення потреби банку в ліквідних коштах
	Коефіцієнт потенційної платоспроможності	Здатність банку повернути кошти кредиторам і акціонерам
	Коефіцієнт зовнішнього боргу	Масштабність швидкого повернення зовнішнього боргу кредиторам
	Коефіцієнт платоспроможності (адекватності) регулятивного капіталу	Здатність банку своєчасно і в повному обсязі розрахуватися за своїми зобов'язаннями

Продовження Таблиці 1

Показники, що характеризують ефективність управління банком	Загальний рівень рентабельності	Розмір балансового прибутку на 1 грн доходу
	Чиста процентна маржа	Здатність банку отримувати прибуток від різниці процентних доходів та процентних витрат
	Чистий спред	Розкриває рівень доходності активів від процентних операцій
	Доходність активів	Рівень доходів банку у його загальних вимогах
	Витратність активів	Відношення загальних витрат до активів банку - вартість 1 одиниці активів
	Рентабельність активів	Рівень окупності чистим прибутком середньорічних активів банку
	Рентабельність загального капіталу	Рівень окупності чистим прибутком середньорічного загального капіталу
	Рентабельність доходів	Рівень прибутку на одиницю доходів банку

Одним із основних критеріїв надійності і стійкості банків у рамках нагляду виступає саме достатність капіталу. У більшості країн для створення нових банків вимагається мінімальний розмір капіталу і його достатність перевіряється при поточному контролі. Зазначена позиція в Україні також виконується і регламентується.

Ділова активність банку характеризується його спроможністю залучати кошти, ефективністю та раціональністю їх розміщення. Аналіз економічного потенціалу банку (тобто його здатності досягати мету) полягає в оцінці ступеня досягнення мети певними засобами, використання власних можливостей. Даний аналіз базується на оцінці умов зовнішнього середовища, характеру та масштабів діяльності, а також ресурсного потенціалу та ділової активності.

Ліквідність та платоспроможність банку підтримуються завдяки залученню коштів на депозитні рахунки, надходженню платежів і перерахувань тощо. Платоспроможність банку вказує на міру його фінансової самостійності завдяки здатності покривати борги і погашати фінансові зобов'язання. Ліквідність показує, наскільки швидко можна перемістити чи продати активи, щоб отримати грошові кошти для погашення зобов'язань і боргів. Проте, ліквідність необхідно розглядати як багаторівневу систему категорій, яка включає елементи: ліквідність активів і пасивів, ліквідність балансу банку.

Для визначення фінансової стійкості можна використовувати інтегральні фінансово-економічні показники стану діяльності банку, які синтезують характеристики інших економічних складових фінансової стійкості, таких як: обсяг і структура власних коштів, рівень доходів і прибутку, норму прибутку на власний капітал, достатність ліквідності, а також параметри діяльності банку, пов'язані з інформаційно-аналітичною і технологічною підтримкою управління фінансовими операціями банку

Список використаних джерел:

1. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / І. М. Парасій-Вергуненко. – К.: КНЕУ, 2010. – 347 с.